

bureau van de militaire commissaris in het stadhuis. Majoor Verhoeff was bevoegd geweest, de optocht te verbieden, maar van die bevoegdheid had hij geen gebruik willen maken; hij en andere officieren van het Militair Gezag zagen het als nuttig dat aan de Geallieerde militaire instanties duidelijk werd gemaakt dat zij voor een grotere aanvoer dienden te zorgen. Verhoeff had wèl de politie opdracht gegeven te patrouilleren. Hij had een delegatie uit de betogers ontvangen; aan die delegatie had hij mededeling gedaan van de extra rantsoenen. Een toeval wilde dat tijdens dit onderhoud bij Verhoeffs bureau de eerste 50 militaire vrachtauto's arriveerden van 300 welke Boerma en een deskundige op het gebied van de volksgezondheid (dr. C. van den Berg¹), enkele dagen tevoren in Brussel eindelijk hadden losgekregen bij de *21st Army Group* ten behoeve van de voedseltransporten naar en in bevrijd gebied. Het zien van die vrachtauto's was voldoende om de rust volledig te doen terugkeren. Wat Verhoeff had gezegd, werd namens de delegatie die met hem had gesproken, in een toespraak aan de demonstranten overgebracht. Daarvan werd met instemming kennisgenomen, maar aangezien de middag toen al vrij ver was voortgeschreden, werd het werk op die dag niet meer hervat. 'Ik heb gisteren', schreef twee dagen later, 23 november, het hoofd van de sectie-Economische Zaken van de staf Militair Gezag, de officier van administratie eerste klasse van de Koninklijke Marine-Reserve, mr. H. van Blankenstein, aan Kruls,

'zonder zelf vragen te stellen, eens geluisterd wat men in Eindhoven te zeggen had over het gebeurde. Daarbij kan ik vooropstellen dat iedereen zeer verheugd is over de verruimde rantsoenen. Aan de andere kant heb ik nog niemand gesproken die de demonstratie als serieus opvatte. Dikwijls had men er zelfs niets van gemerkt, als men er niet in de krant over had gelezen of door de radio over had gehoord. Het gehele stadsbeeld maakt trouwens niet de indruk van spanning . . . Voorts heb ik van alle kanten de indruk gekregen dat de demonstratie zich beperkte tot het personeel van Philips.'²

Vooral doordat zich in diezelfde periode grote spanning voordeed in

. . . Natuurlijk moeten de mensen nu niet denken dat als ze maar demonstreren, ze wel krijgen wat ze hebben willen, bijv. hogere lonen.' (Notulen der eerste verg. der Fabrikantenkringen uit bevrijd Nederland . . ., 23 november 1944, Doc II-1049, a-1)

¹ Van den Berg, de in '42 door de bezetter ontslagen directeur-generaal van de volksgezondheid, had op 22 september bezuiden Tiel de Waal kunnen oversteken en was in Oss beland vanwaar hij zich met een auto van de OD naar Eindhoven had kunnen begeven. ² Brief, 23 nov. 1944, van H. van Blankenstein aan H. J. Kruls (MG, Staf, Sectie VI, doos 1, no. 4).